

Phát triển đội ngũ tổ trưởng chuyên môn ở các trường trung học cơ sở huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh

Phan Văn Tuấn*

*GV. Trường THCS Nguyễn Tuấn Thiện, huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh

Received: 01/11/2023; Accepted: 7/11/2023; Published: 13/11/2023

Abstract: Based on the assessment of the current situation, the article proposes recommendations to develop a team of professional leaders in secondary schools in Huong Son district, Ha Tinh province.

Keywords: Development, professional group leader, secondary schools, Huong Son district, Ha Tinh province.

1. Đặt vấn đề

Trong quá trình đổi mới giáo dục, đổi mới quản lý nhà trường rất cần có một đội ngũ tổ trưởng chuyên môn (TTCM) có những yếu tố của một nhà giáo dục giỏi về chuyên môn, năng động, sáng tạo, khoa học trong công tác quản lý. Đề đội ngũ (ĐN) TTCM thực sự là hạt nhân trong hoạt động chuyên môn của trường Trung học cơ sở (THCS), vai trò của người hiệu trưởng trong việc xây dựng và quản lý ĐN TTCM là hết sức quan trọng. Do đó, đề xuất các khuyến nghị để phát triển đội ngũ TTCM ở các trường THCS huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh là việc làm cần thiết hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm

Điều 14, Thông tư 32/2020/TT-BGDĐT Điều lệ trường THCS và THPT quy định: Cán bộ quản lý (CBQL), giáo viên (GV), viên chức làm công tác thư viện, thiết bị giáo dục, cán bộ làm công tác tư vấn cho học sinh (HS) của nhà trường được tổ chức thành các tổ chuyên môn (TCM). TCM có tổ trưởng, nếu có từ 07 thành viên trở lên thì có tổ phó. Tổ trưởng, tổ phó TCM do hiệu trưởng bổ nhiệm, chịu sự quản lý, chỉ đạo của hiệu trưởng.

Như vậy, mỗi TCM hoạt động dưới sự điều hành của TTCM, đây là lực lượng trực tiếp triển khai những yêu cầu về mục tiêu, nội dung, phương pháp... của đổi mới giáo dục phổ thông (GDPT), là cầu nối giúp hiệu trưởng trong việc chỉ đạo hoạt động chuyên môn và các hoạt động khác trong nhà trường một cách chặt chẽ, sâu sát, kịp thời nhằm đạt mục tiêu đề ra.

Phát triển ĐN TTCM là một hoạt động quản lý nhằm đảm bảo cho ĐN này đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu (độ tuổi, giới tính, trình độ) và nâng cao chất lượng.

Công tác lãnh đạo, quản lý ĐN TTCM của hiệu trưởng là một trong những yếu tố quyết định đến hiệu quả hoạt động của TCM, góp phần quan trọng vào chất lượng giáo dục của nhà trường. Xây dựng ĐN TTCM có phẩm chất tốt, có năng lực chuyên môn vững vàng, có khả năng quản lý giỏi, nhiệt tình, mẫu mực, năng động, sáng tạo, tổ chức tốt các hoạt động là yếu tố góp phần quyết định chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường, là nền tảng cho chiến lược phát triển giáo dục.

2.2. Định hướng phát triển đội ngũ TTCM ở trường THCS

Việc phát triển ĐN TTCM ở trường THCS cần dựa trên các định hướng sau đây:

- Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS trên cơ sở phát triển ĐN CBQL của cấp THCS và của cả hệ thống GDPT. Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS là phát triển nguồn lực quan trọng cho các trường THCS.

- Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS phải dựa trên nhu cầu thực tế của từng trường THCS.

- Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS phải mang tính toàn diện, bao gồm: Phẩm chất chính trị và đạo đức, lối sống; năng lực chuyên môn, nghiệp vụ; năng lực quản lý của TTCM; năng lực xây dựng môi trường giáo dục; năng lực phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình, xã hội; năng lực hỗ trợ của TTCM.

- Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS phải tạo ra sự gắn kết chặt chẽ giữa công tác quy hoạch, kế hoạch tuyển chọn, sử dụng, đào tạo, bồi dưỡng và tạo môi trường thuận lợi cho ĐN TTCM ở trường THCS phát triển; phát triển ĐN TTCM ở trường THCS phải làm cho đội ngũ này luôn luôn có đủ điều kiện, có khả năng sáng tạo trong việc thực hiện tốt nhất những mục tiêu của nhà trường, đồng thời tìm thấy

lợi ích cá nhân trong mục tiêu phát triển của tổ chức.

- Kết quả của công tác xây dựng và phát triển ĐN TTCM ở trường THCS không chỉ nhằm nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực quản lý cho ĐN này, mà còn cần phải quan tâm đến những nhu cầu thăng tiến, những quyền lợi thiết thực để thực sự làm cho đội ngũ TTCM ở trường THCS gắn bó và tận tụy với vai trò kép “Nhà giáo - Nhà quản lý” của mình.

- Phát triển ĐN TTCM ở trường THCS là trách nhiệm của mỗi trường THCS, của các cấp quản lý giáo dục và của cả ngành Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT)...

2.3. Thực trạng phát triển đội ngũ tổ trưởng chuyên môn ở các trường trung học cơ sở huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh

Hương Sơn là huyện miền núi nằm về phía Tây Bắc của tỉnh Hà Tĩnh. Được sự quan tâm chỉ đạo của Sở GD&ĐT, các cấp ủy Đảng và chính quyền huyện Hương Sơn, trong những năm trở lại đây, ngành giáo dục của huyện đã có những nỗ lực nhằm thực hiện thành công các đề án xây dựng và phát triển giáo dục toàn diện.

Năm học 2021-2022, huyện Hương Sơn có 15 trường THCS (trong đó 12 trường THCS, 3 trường Tiểu học & THCS) với 215 lớp, 6.383.000 HS.

ĐN TTCM có 45 người (trong đó: 25 nữ, 45 dân tộc Kinh; 45 đảng viên, 45 trình độ đại học; 45 người đã được bồi dưỡng quản lý và chính trị). Nhìn chung, 100% đội ngũ TTCM là đảng viên, đã được bồi dưỡng nghiệp vụ về quản lý tổ chuyên môn; nắm vững đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, gương mẫu trong công tác và tác phong sinh hoạt; có lập trường tư tưởng chính trị vững vàng, có quan điểm thái độ tích cực trước sự đổi mới. Không có trường hợp nào vi phạm kỷ luật Đảng, vi phạm nghiêm trọng các nguyên tắc quản lý Nhà nước, quản lý giáo dục trong quá trình công tác.

Về trình độ chuyên môn nghiệp vụ: ĐN TTCM các trường THCS huyện Hương Sơn đã đạt chuẩn về trình độ đào tạo, là ĐN nổi trội trong lĩnh vực chuyên môn, nhiều người là GV dạy giỏi các cấp, có hiểu biết chuyên sâu về chuyên sâu và đổi mới phương pháp dạy học.

Trên cơ sở kết quả khảo sát bằng các phiếu lấy ý kiến 38 CBQL (hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, TTCM, Tổ phó TCM) và 121 GV ở các trường THCS, huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh, chúng tôi rút ra những ưu điểm, hạn chế về thực trạng phát triển ĐN TTCM ở các trường THCS trên địa bàn huyện như sau:

2.3.1. Ưu điểm

- Lãnh đạo ngành GD &ĐT huyện Hương Sơn luôn quan tâm chỉ đạo hoạt động bồi dưỡng, chuyên môn nghiệp vụ cho ĐN TTCM.

- Đội ngũ CBQL, GV và bản thân ĐN TTCM cũng đã có nhận thức đúng về vai trò của TTCM trong việc hỗ trợ Ban Giám hiệu về chuyên môn, về điều hành, đảm bảo thực hiện mục tiêu chung của các trường THCS.

- ĐN TTCM có phẩm chất chính trị, đạo đức, có tinh thần trách nhiệm, yêu nghề, gương mẫu và có uy tín với tập thể, với nhà trường; đã tham gia các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ theo chế độ dài hạn hoặc ngắn hạn nhờ vậy cơ bản đáp ứng được các công việc trước mắt.

2.3.2. Hạn chế

- Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra của Phòng GD &ĐT có lúc, có nơi chưa thường xuyên, chưa sâu sát.

- Trình độ chuyên môn của ĐN TTCM chủ yếu là đại học, không có thạc sĩ, đặc biệt là chưa được đào tạo chuyên ngành Quản lý giáo dục, trong công việc dựa vào kinh nghiệm hoặc qua học hỏi kinh nghiệm từ đồng nghiệp, dẫn đến việc quản lý thiếu khoa học, hiệu quả chưa cao; kiến thức về pháp luật, về tổ chức bộ máy, về quản lý nhân sự tài chính còn hạn chế; một số TTCM lớn tuổi thiếu kiến thức về công nghệ thông tin, khoa học kỹ thuật, trình độ ngoại ngữ.

- Hoạt động bồi dưỡng TTCM tuy đã thực hiện, nhưng chưa đi vào chiều sâu, chưa thực hiện theo một chu trình cụ thể, thường xuyên.

- Một số trường còn khó khăn về việc sắp xếp phòng họp, phòng làm việc, hỗ trợ máy móc cho TTCM để họ thuận tiện hơn trong việc quản lý và tổ chức các hoạt động trong tổ; còn hạn chế trong việc phối hợp, hợp tác giữa các TTCM cùng với các tổ chức đoàn thể trong nhà trường để thực hiện các hoạt động của nhà trường.

2.4. Một số khuyến nghị nhằm phát triển đội ngũ TTCM ở các THCS huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh

*Đối với Sở GD &ĐT tỉnh Hà Tĩnh

- Khảo sát, xây dựng chuẩn TTCM ở các trường THCS để ban hành thực hiện thống nhất trong phạm vi toàn tỉnh.

- Định kì tổ chức bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý cho các TTCM, đề ra giải pháp trong công tác xây dựng tổ lao động tiên tiến, tổ lao động xuất sắc giúp các TTCM tham khảo, học hỏi.

- Chỉ đạo Phòng GD &ĐT THCS phối hợp với các trung tâm ngoại ngữ, tin học có kế hoạch định kỳ

tổ chức các lớp bồi dưỡng năng lực ngoại ngữ, năng lực ứng dụng công nghệ thông tin vào trong dạy học và quản lý TCM, tạo điều kiện, thời gian thích hợp để TTCM, GV sắp xếp tham gia học tập.

***Đối với Phòng GD &ĐT huyện Hương Sơn**

- Tham mưu với cấp trên tạo cơ chế hỗ trợ kinh phí cho các trường thực hiện chuyên đề, chuyên môn, tổ chức cho các trường luân phiên báo cáo chuyên đề để học tập kinh nghiệm lẫn nhau.

- Cần quan tâm đến công tác đào tạo, bồi dưỡng cho ĐN TTCM: có các văn bản chỉ đạo về quy hoạch, bổ nhiệm ĐN TTCM theo lộ trình cụ thể; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, đánh giá TTCM ở các trường THCS để có thể kịp thời điều chỉnh giải pháp phát triển TTCM phù hợp với thực tiễn của huyện.

***Đối với các trường THCS ở huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh**

- Đối với hiệu trưởng:

+ Phải chủ động xây dựng quy hoạch ĐN TTCM nhằm xây dựng phát triển ĐN TTCM đảm bảo theo tiêu chuẩn, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, tạo sự chủ động trong quá trình tìm nguồn để bổ sung ĐN TTCM theo quy định, đáp ứng yêu cầu về nguồn nhân lực. Tăng cường thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng ĐN TTCM, chú ý ĐN GV trẻ có năng lực, nhiệt tình.

+ Chú trọng công tác tuyển chọn, bổ nhiệm ĐN TTCM có đủ phẩm chất, năng lực đáp ứng công tác quản lý hoạt động của TCM theo qui định của Bộ GD&ĐT, đảm bảo việc thực hiện mục tiêu, nội dung, chương trình và kế hoạch giáo dục một cách có hiệu quả.

+ Tạo được môi trường làm việc đáp ứng nhu cầu về vật chất và tinh thần nhằm tạo động lực phát triển ĐN TTCM, hoạt động của TCM đạt hiệu quả. Ngoài ra, còn giúp TTCM nâng cao nhận thức về vai trò, trách nhiệm của cá nhân trong việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ làm cho TTCM luôn cảm thấy phấn khởi trong khi thực hiện nhiệm vụ của mình.

+ Hiệu trưởng tạo điều kiện cho TTCM dự học các lớp Bồi dưỡng chính trị, bồi dưỡng năng lực quản lý, chuyên môn, kịp thời khắc phục mặt hạn chế, phát huy mặt tích cực của cá nhân trong quá trình hoạt động. Đẩy mạnh phong trào tự học, tự bồi dưỡng của ĐN TTCM. CBQL và TTCM là lực lượng tiên phong trong tự học, tự bồi dưỡng để thực sự trở thành chuẩn mực cho GV trong TCM noi theo.

+ Hiệu trưởng phải bảo đảm điều kiện về cơ sở vật chất, phương tiện làm việc cho ĐN TTCM; Thực hiện các chính sách, tạo động lực cho TTCM công

tác.

+ Tăng cường công tác KT&ĐG ĐN TTCM là nhằm đánh giá đúng năng lực của TTCM để có kế hoạch bồi dưỡng hoặc đề bạt ở những chức vụ cao hơn đối với những TTCM có năng lực tốt. Thông qua kiểm tra, đánh giá nâng cao nhận thức, tinh thần trách nhiệm, điều chỉnh hoạt động ĐN TTCM trong thực hiện nhiệm vụ.

- Đối với ĐN TTCM

+ Cần có ý thức trong việc nâng cao năng lực chuyên môn, năng lực quản lý; Ý thức cao về vai trò, trách nhiệm, nhiệm vụ của mình trong công tác chỉ đạo, điều hành các hoạt động của TCM.

+ Tích cực tự học, tự bồi dưỡng, trau dồi phẩm chất, năng lực để làm gương cho tập thể GV trong tổ noi theo, tạo thành phong trào tự học, tự bồi dưỡng tại chỗ một cách sinh động, phong phú và đạt kết quả cao. Đây cũng là một phương thức tốt nhất trong việc nâng cao chất lượng dạy và học trong nhà trường.

3. Kết luận

Để phát triển ĐN TTCM ở các THCS trên địa bàn huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh cần thực hiện những biện pháp cụ thể như: Tổ chức nâng cao nhận thức cho ĐN cán bộ quản lý, GV về ĐN TTCM trong nhà trường; Hoàn thiện công tác lập quy hoạch ĐN TTCM ở trường THCS; Đổi mới công tác tuyển chọn và bổ nhiệm ĐN TTCM ở trường THCS; Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng ĐN TTCM ở trường THCS theo hướng đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục; Đổi mới công tác kiểm tra đánh giá ĐN TTCM ở trường THCS; Tạo động lực làm việc cho ĐN TTCM THCS. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện, Nếu Phòng GD&ĐT, Hiệu trưởng các trường phải biết vận dụng khéo léo, kết hợp hài hòa, đồng bộ các biện pháp với nhau thì sẽ đem lại hiệu quả tốt cho công tác phát triển ĐN TTCM.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 32/2020/TT-BGDĐT ngày 5/09/2020 về Điều lệ trường THCS và THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học*, Hà Nội.

2. Trần Thị Ánh Tuyết (2018), *Thực trạng phát triển ĐN tổ trưởng chuyên môn các trường tiểu học quận tân phú, thành phố hồ chí minh*, *Tạp chí Giáo dục*, Số đặc biệt Kỳ 1 tháng 5/2018, tr 34-40.

3. Trần Hữu Nguyên Chương, Phan Minh Tiến (2021), *Biện pháp phát triển ĐN tổ trưởng chuyên môn ở các trường THCS Quận 12, thành phố Hồ Chí Minh*, *Tạp chí Khoa học*, Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế, Số 4(60)/2021: tr.159-169.